VIII. évfolyam. Celldömölk 1912 május 26. 21. szám

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP.

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő: DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Czelldömölkön. Ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

A gazdák és a jövedelemadó.

A jövedelemadóról szóló 1909. évi X. törvénycikk értelmében az általános jövedelmi pótadó helyébe, a valóságos személyi jövedelmi adó lép, mely a 300 koronán felüli jövedelemtől 210,000 K-ig fokozatosan 0 5 százaléktól 6 százalékig emelkedik. Ezzel a körülménnyel tehát számolniok kell a gazdáknak, ezért nem lesz érdektelen, ha az alábbiakban kifejtjük, mi módon lehet kiszámitani ez uj adó hivetésének alapjául szolgáló tiszta jövedelmet.

Önkezelés esetén a mező és gazdasági üzem s a vele kapcsolatos jogok jövedelmét a saját gazdálkodása folytán tényleg elég tiszta jövedelem alkotja. Ezen tiszta nyereség a hasonló mezőgazdasági birtokért ugyanott, vagy a környéken szokásos haszonbérhez arányositandó. A mezőgazdasági mellék haszonvételekből származó jövedelem csak akkor vehető számitásba, ha az ily mellékhaszonvételek az illető birtok belterjes kihasználásának arányait tulhaladják.

A mező és erdőgazdaság bérbeadása esetén, a bérbeadó jövedelme a haszonbér, a részről fentartott egyéb haszon, valamint a bérlő által netán teljesitendő szolgáltatások értéke, levonva ezek összegéből a bérbeadót terhelő s a törvény szerint levonható kiadásokat és terheket.

A tényleg elért tiszta jövedelem alapjan becsülendő meg a haszonbérlő jövedelme is, amelyhez a birtokkal együtt bérbevett lakásának haszonértéke is hozzá számitandó, ellenben a bérösszeg és a bérbeadó részére, vagy ennek nevében teljesitett bárminemü ellenszolgáltatás értéke levonandó.

Részes bérlet esetén mindegyik fél jövedelmét a gazdálkodás folytán elért tiszta jövödelemnek ráeső része alkotja.

Az adó alá eső jövödelmet a fél bevallása s a törvény 9—16. §. előirásainak alapján az adókivető-bizottság évről-evre allapitja mag. A 11. §. utolsó három kikezdése szerint azonban azoknál, — akik szabályszerüen üzleti könyveket és üzemük nyereség és veszteség számláját hitelesitett alakban bemutatják s ha tovább ez a könyvvitel kielégitő, vagy ha az ellene felmerült nehezményeket akár a kivetési, akár a jogorvoslati eljárás során megejtett vizsgálat megfejtette: a mező és erdőgazdaság jövedelme ezek mérlegében megállapitott jövedelem tekintetbe vételével állapitandó meg.

Az adóköteles jövedelem alkotó tényezői:

A) **Nyers bevételek.**

1. A gazdálkodásból származó készpénzbevételek és követelések összege.

2. A gazda és hozzátartozói által használt lakás pénzértéke.

3. A gazda és hozzátartozói által felhasznált és másoknak ajándékozott terméynek, állatok és anyagok pénzértéke.

4. Az adótárgyaknak nyerészkedés céljából történt adás-vételéből származó nyereség. Ha azonban az ingatlanok és leltári tárgyak eladása nem foglalkozásszerüleg és nem nyerészkedés céljából történt, ugy az ebből származó nyereségnek csak a hozadéka tekintetik adóköteles jövedelemnek.

B) **A nyers bevételekből levonandó kiadások.**

1. A termelésre, biztositásra és vagyonfentartásra forditott összes kiadások.

2. A gazda által lakásul használt épületek tatarozási, karbantartási és használatával járó költségei, (vizvezeték, kéménysepres stb.)

3. Az épületek, gépek és egyéb holt leltári tárgyak értékleirása.

4. Az üzemi veszteségek, ide nem értve az előző évnél régibb időből származó veszteségeket, továbbá a beigazolt kamat, járadék, bér és haszonbér és a kárbiztositással nem fedezett s a jövedelmet érintő elemi veszteségek.

5. A tényleg befizetett kamarai illetékek és vámok, a gazdasági és ipari alkalmazottak után fizetett járulékok és egyéb költségek.

6. A beigazolt és adóköteles által fizetendő adóssági kamatok, haszonbérek és egyéb magánjogi cimen alapuló terhek, ide nem számitva a telekkönyvileg bekebelezett közadók és kincstári hátralékok után járó kamatokat.

7. Egy adózónál 200, a közös háztartás keretében együtt adózóknál pedig 400 koronát meg nem haladó életbiztositási dijak.

C) **A nyers bevételekből le nem vonható kiadások.**

1. A 12. §. 5. pontja alá nem tartozó köztartozások.

2. Az adóköteles által nyujtott ajándékok, adományok, segélyek és egyéb efféle ingyen szolgáltatások.

3. A törzsvagyon gyarapitására, az üzem nagyobbitására és adósságok törlesztésére forditott összegek.

4. Az üzembe fektetett tőkék kamatja.

5. A háztartási kiadások.

A gazdaságok könyvvitele oly módon szervezendő tehát, hogy abból a rendes jövedelmi mérlegen kivül, az adóköteles jövedelem mérlege is összeállitható legyen. Mivel pedig e törvény 1913. elején életbe lép és az adókivetés a jövő év elején a folyó évben elért jövedelem alapján történik, szükséges és kivánatos, hogy a gazdaközönség már az idén ilyen rendszeres számadást vezessen, hogy esetleg az abban kimutatott jövedelmi mérleg-kimutatással védekezhessék a netalán tulmagas adójövedelem megállapitása és kirovása ellen.

Nemzeti iparpolitika.

(A »Budapest« pünkösdi számából.)

Az uj román ipartörvény szelleme. A grafenstadeni esemény.

A bukaresti konzulátus nemrégiben érdekes tudósitást adott az uj román ipartörvény szelleméről, amely a gyári munkásság soraiban is biztositani kivánja a román nemzet szupremáciáját, minden bevándorlott nemzetiség felett. Nagyon érdekes és nagyon tanulságos volt ez a tudósitás, amelyből egy törekvő

nemzet eszméjét és az eszmének a gyakorlati életben való győzelmét a diadalmak törvényes uton való előkészitését és megalapozását olvashattuk ki.

Az ország azonban — sajnos — annyira el van foglalva a maga belső dolgaival, erőit — hogy ezzel az elkopott, de még mindig érvényes frázissal éljek — annyira »lenyügözi« a politika, hogy az ilyen külföldi tudósitások mellett érzéketlenül halad el. A konzulátusok jelentései, amelyek pedig olykorolykor nagyon fontos eseményekről adnak számot, idehaza meglehetős részvétlenséggel találkoznak és épen ez az oka annak, hogy példa okáért az uj román ipartörvényről — holott közelről érinti érdekeinket — és intencióiról, amelyek határozottan ellenünk szólnak és beláthatatlanul nagy veszedelmet rejtenek az ország délkeleti szögéből kivándorlásra kényszerült véreink számára — alig van valakinek fogalma Magyarországon.

*

Az uj román ipartörvény, amelynek életbeléptetése küszöbön áll, arra törekszik, hogy a gyári munkásság táborában a belföldi, azaz román (vagy idegen oltalom alatt nem álló zsidó) munkásság hetvenöt százalék erejéig legyen képviselve. Ettől eltérni csak akkor lehet, ha valahol nem lesz lehetséges belföldi munkásokat a megkivánt számban alkalmazni és a törvény szelleme a kivételes esetek dacára is lehetővé fogja tenni, hogy az arányszám »az egész országra fenntartassék« és hogy — Nenitzesen, ipari és kereskedelemügyi miniszter szerint — »az ipar nemzetivé alakitásának processzusa« lefolyhassék.

Tagadhatatlan tehát, hogy ez a törvény megtéveszti a legkifejezettebb nemzeti iparpolitikát, a nemzeti törekvéseknek a gazdasági élet folyamatával való egybeolvasztását, a nemzeti aspirációknak azt a mindeneket átható és mindenek érdeke fölött való uralomra jutását, amelynek megvalósitását a nemzetiségi perifériákon élő magyarság is sürgeti és követeli. Tagadhatatlan, hogy Románia leendő uj ipartörvénye merföldekkel fogja előreragadni a románságot haladásában a fejlődés utján, amelynek már most is csodálói vagyunk és hogy ez az ipartörvény — nemzeti szellemben való megoldási módjával, szakaszaival, — amelyek a szupremácia garanciái, — népe javát szolgáló kautéliával egyetemben: a legszebb és a legértékesebb példa lehet a magyar törvényhozás számára, amelynek alkotó elemeit — javarészben — ugyanezek az eszmék hevitik.

Példának azonban — a szó legtisztább értelmében — sokkal inkább alkalmas a porosz kormány amaz ismeretes és nagy port felvert eljárása, amelylyel a grafenstadeni gépgyárat — direktorainak a németség ellen való bujtogatásai megtorlásával — az állami rendelések megvonásával sujtotta. Tanulságnak, példának ez az eset sokkal inkább megfelel, mint a romániai törvény, amely azonfelül, hogy példát is mutat, kihat a Románia felé gravitáló székelységre és általában arra az erdélyi magyarságra, amelynek jelentős serege — a viszonyok kényszerítő hatása alatt — feladta önálló kenyérkeresetét és munkássá vedlett, hogy igy keresve boldogulását, végtére is román földön, román gyárban lelje fel ennek lehetőségét.

Rengeteg szomoruság van abban, hogy ez a sohasem apadó, folyton uj és uj csapatokkal gyarapodó szegény magyar-székely vándorsereg, amelynek hallószervei az életküzdelem, a tengernyi megpróbáltatás és a csalódások végtelen sora, már érzéketlenné tette s amely nem fogja fel a Romániában dolgozó harminc-negyvenezer főnyi magyar munkásság panasz-áradatát sem, — hogy ez a szegény vándorsereg most találkozik a román törvényhozásnak idegeneket kisöprő, magyarokat visszazuditó, nemzeti iparpolitikájával, annak a processzusnak a viharával, amely a romániai ipart »nemzetivé alakitja«. Rengeteg szomoruság, gyötrelem, gond fakad majd ebben a találkozásban, amely ott fog lejátszódni a délkeleti határon, a legközelebbi jövőben.

Mi pedig gazdagabbak leszünk egy problemával, amely ólomsulyként kell, hogy nehezedjék minden igaz magyar lelkiismeretére; — az elzárt zsilipeken innen, koldussorsban tengődik a magyar nemzetnek egy jobb sorsra érdemes, de nemzeti aspirációktól uton-utfélen megkisértett töredéke, — mig a zsilipeken tul egy erőteljes nemzet lendületes fejlődése megy ezalatt végbe . . .

Kötelességet teljesitett a bukaresti konzulátus, amikor jelentést tett Románia nagyfontosságu reformjáról. De köszönet érette, mert módot adott arra, hogy sorai között ezeknek a szomoru kiáltásoknak a gondolatával foglalkoztasson, mert referádája — valamiképen a grafenstadeni ügy is — csak megerősitett a nemzeti iparpolitika szükségébe vetett hitünkben, abban, hogy ennek a hitnek a terjesztése halaszthatatlan és okvetlen kötelesség, amelynek elmulasztása egy a tudatos éheztetéssel, egy az ország érdekeinek sutba vetésével, a tornyosuló veszedelmek siettetésével . . .

Bisony László.

Éjjeli zene.

Csendesek, kihaltak az utcak már régen,
Kelet felé már pirosik a láthatár,
A hold is már lefelé hajlik az égen
S az utcákon csak egy pár kóbor kutya jár.

De nem! Hallga, mi az? Mintha zene szólna?!
Az ám! Ott áll a barna cigányok hada.
»Rácsos kapu...« s a bracsa, hegedü mellett
Kicseng a cimbalom fülbemászó szava.

A fal mellett egy magas, barna fiu áll,
Cilinderkalapja szemére van vágva.
S mikor fölcseng: Szebben beszel egy rózsaszál
Rá-felkönyökölt az ablak párkányára.

Ráhuzzák: »Csak egy kis lány van a világon«
Maga-elé néz mereven, mintha busulna;
Talán nem-is tudja, ugy elgondolkozik,
Hogy a nótát a cigány után dudolja.

Valaki világot gyujtott a szobában,
Egy fej árnyeka tünik fel az ablakon.
Egy édes babafej tünik fel borzasan,
Ránéz a fiura szerelmesen, nagyon.

Átérző pillantás csillan fel a szemben,
Oh, mert megértik egymást az ifju szivek
S csöndesen felhangzik a haldokló éjben:
»Képeddel alszom el, képeddel ébredek! . . .«

Imrus.

Községek és a közegészség.

Elmondom végül azokat a teendőket, melyek a közegészségügy tekintetében a közönségre (és nem a községre, mint a mult fejezet utolsó mondatában hibásan szedve volt) háramlanak.

Mert amit meg nem csinál az állam szükmarkusága, amit meg nem tehet a község politikai ereje: azt meg kell tenni a közönségnek. Ott voltak például a különböző, hirtelen ölő fertőző betegségek: a pestis, a himlő, kolera, vérhas, amely végigseperte nem egyszer, nem az egész országot, hanem az egész Európát: az egyes államok addig nem tettek egy lépést sem, mig a közönség meg nem mozdult és sokszor a szó szoros értelemben ki nem erőszakolta az intézkedést.

Ott voltak a kitett és elhagyott gyermekek: addig az állam a fülét sem billentette meg, mig a társadalom az u. n. gyermekvédő ligában meg nem mozdult. És ezen a téren ma már szinte tultengés van. Mert annyira hajtják a kitett gyermekek ügyét, hogy megfeledkeznek a családokról és nem gondolnak velük. Nem veszik számba, hogy ha a társadalom a családok gondjait, érdekeit védi, a családok terheit könnyiti: nagymértékben csökkenti az apátlanok, árvák, kitett gyermekek számát. Nem veszik számba, hogy ha a küzdelemben elernyed a családi kötelék: abból mérhetetlen kár háramlik a társadalomra.

Egy világos esettel állok elő. Magam eltem át borzasztóságát. Azt hiszem, világos lessz belőle, amit előző soraimban fejtegettem.

Megemlitettem egy előbbi fejezetben, hogy egyik községben 1907-ben diftéria és vörhöny ütött ki. Napról-napra láttam, hogyan dülnek ki az emberi palánták, a gyermekek. Láttam, hogyan harapódzik a baj. Láttam, hogyan hurcolják házról-házra. Láttam, hogy épen a legeszesebb elem pusztul el. Kértem könyörögtem, rimánkodtam szóval, tollal, harcoltam orvossal, politikai hatóságokkal: tegyenek valamit. Legalább eszközöljék ki a kötelező oltást. Egy lépés nem történt. Próbáltam fölrázni a közönséget: késő volt. Amitől rettegtem, bekövetkezett: mind a két gyermekem beleesett a bajba. És aki tudtam, hogy mi az, irtózatos vergődésemben rettegésemben arra a mondásra fakadtam: no hát most már üssön bele a menykő.

Ez az az elernyedés! Ez az, ami a földhöz vágja az embert ugy, hogy igazán erős legyen, aki aztán föl tud belőle kelni!

Azután megtörik az illető egyénnek a társadalomba vetett hite: egyenesen arra gondol, hogy az egész világ egy rémitő haszonleső és a nyomoruságra egyenesen spekuláló

szervezet, amely épen a családi tűzhely, boldogság ellen tör.

De hagyjuk! Elég azt egyszer átelni és minek azt festeni, leirni!

Nézzük inkább azt, minő teendők várnak a közönségre a járványok meggátlása szempontjából.

Legelső teendő a *járvány-pénztár* létesítése. A járvány-pénztár terhére eszközlendő minden járványos beteg oltása, vagy a megelőző oltások pl. himlő ellen, difteria stb. kiütésnél. Természetesen a föltétlen biztos szerekkel való oltás *kötelező* legyen.

Szervezendő egy állandó *egészségügyi bizottság*, amelynek feje az egészségügyi biztos. Hatásköre: minden egészségügyi intézkedést azonnal foganatositani, a kötelező gyógykezelést, oltásokat foganatositani s ellenőrizni.

A legfontosabb *gyógyitó és fertőtlenitő szerekből*, ugyszintén az oltóanyagokból *állandó friss készletet* kell beszerezni és időnkint felujitani.

Egy állandó *járvány szoba* rendezendő be és egy-két ügyesebb nő vagy férfi begyakorlandó az *első segélynyujtásban*, illetve a megbetegedések körül való első intézkedésekben.

Szervezendő mindenütt *az iskolai orvosi intézmény*.

A járvány-pénztár terhére eszközlendők mindazon kiadások, melyek ugy állnak elő, hogy a járványok terjesztésének megakasztása céljából történő intézkedések következtében valakit a kenyérkeresetétől megfosztanak.

Hogy miből szervezendő a járvány-pénztár? Amiből más talán kevésbbé hasznos, sőt haszontalan intézmények pénzei lesznek: összetáncolják mulatságokon, végrendeletek irásánál az örökhagyókkal elsősorban erre a célra, mint közcélra hivandó fel a figyelem.

Lehet aztán gyüjtéssel, lehet egyesületi alapon való szervezéssel létrehozni a pénztárt. Csak az a fontos, hogy meglegyen.

Mert a mai betegsegélyezési forma magának a betegsegélyezés mai ügyének sem felel meg, nemhogy a járvány-gátlás céljának megfelelne, mert az kötött és nehézkes. A beteg nemhogy bele is halhat legtöbbször, mire az orvossághoz juthat, de akárhányszor megesik, hogy épen a szükséges szert nem kaphatja meg, mert azt a község vagy betegsegélyző pénztár terhére nem szabad megrendelni.

A járvány-pénztárnak szánom tehát azt a fontos szerepet, hogy függetlensége alapján rögtöni és minden megkötés nélküli első segélyt adjon. Az a segély természetesen lehet kölcsön természetü is, a lényeges lenne az, hogy soha anyagi erőn ne muljon a baj meggátlása, mert egy mulasztás, az első hanyagság végtelen nyomor és bánatsorozatot rántha maga után. És inkább tartsunk kéznél állandóan egy vödör vizet, minthogy ennek hiján akkora tüz keletkezzék, hogy 10 kut kiapadjon és mégse lehessen a tüzet elfojtani.

Épen ezért mindenkire nézve legyen kötelező a beoltás is. Tudjuk, hogy azóta szegték nyakát a diftériának, mióta fölfedezték az antitoxinnal való oltást. Ezzel csökkentik mérgét ma már a legtöbb bajnak és lesz idő, amikor minden fertőző bajt tudnak biztosan gyógyitani oltással. De, hogy ez előbb bekövetkezzék, magának a társadalomnak is szervezkedni kell. Mert először is ritkán akad egy-egy Ehrlich, aki találmányát ingyen adja át az emberiségnek, másodszor pedig még akkor is csak nagyon kevés nyomorult részesülhet annak kintről megmentő jótéteményében, mert még igy is drága.

Tudjuk ugyanis, hogy Ehrlich tanár 606 számu vérbaj elleni szeret, mint találmányt azonnal közkinccsé tette, ingyen neki adta a világnak és mégis csak keveset olthatnak be vele a vérbajosok közül, mert az még igy is költséges és tudjuk, hogy a vérbaj sem épen a módosak közül szedi áldozatait, sőt épen ellenkezőleg, rendesen a szegénység rongya alatt harapódzik tova.

Az összes egészségügyi intézkedések pedig az egészségügyi bizottság, illetve egészségügyi biztos kezében legyenek, amely egészségügyi bizottság minél kevesebb tagból álljon. Hat tagnál többből semmiesetre. Egy bizottság sem mozgékony, eleven, amely soktagu. Pedig ha bizottságnak elevennek, gyorskezűnek kell lenni, ennek a bizottságnak annak kell lenni. Ennek a bizottságnak egyik tagja maga az orvos, aki egyuttal az iskola vagy iskolák orvosa is, aki állandóan figyelemmel kiséri és felülvizsgálja az iskolák egészségügyét és egészségi állapotát; figyelemmel kiséri a község köztisztaságát és az egészségügyi bizottsággal, illetve egészségügyi biztossal közösen végre is hajtják az intézkedéseket azonnal.

Ezzel cikksorozatomnak végére is értem és azzal a reménnyel teszem le a tollat, hogy kisarjad nyomán az a fa, amely fényesen fogja bizonyitani, hogy mennyire megbecsüli a magyar magát és egészségét! *Utas.*

Pünkösdi bazsarózsák.

1) Falusi boltos: Gondold csak, az én üzletem forgalma olyan élénk, hogy minden nap teljes óra kell nevem aláirására. — Kisvárosi kolléga: Ez még semmi. Az én üzletemben annyi a dolog, hogy legutóbb csak olyan embereket alkalmazhattam az irodában, akiknek neve csak egyszótagu.

2) Bájos édes angyal, hidd el, ugy szeretlek, mint tán feleséget még sohsem szerettek. Csak ha rád pillantok, keblem már is dobban, oh csak bár egy kissé tudnál *főzni* jobban!

3) Háziasszony: Doktor ur, elvárjuk, hogy eljön holnapi estélyünkre! Lili leányom saját lirai költeményeiből olvas föl egyet-mást. Lala leányom néhány áriát fog előadni, 8 órakor pedig egy kis vacsora lesz . . . Doktoktor: Köszönöm a szives meghivist pont 8 órakor itt leszek.

4) Biró: Hogy történhetett az, hogy a vádlót »vén szamár«-nak titulálta? — Vádlott: De, biró ur! Mikor már olyan régen ismerem és már legalább harmincöt esztendeje, hogy te tu barátom.

5) Herr von Klatskopf: Igazán, asszonyzsák? hm, hm . . . gondolja asszonyzsák, hogy hasondlodja mogat hazzám ez a kis fiócska? — Bábaasszony: Hodne? se haja, se foga!

6) Tanár: Össze lehet-e adni a különnemüeket? Diák: Igen! — Tanár: Nem igaz, bikfic: 3 liter bab, 3 liter borsó, 3 liter lencse. Nos add össze, mennyi az? — Diák: 9 liter. Tanár: De micsoda, mafla? Diák: főzelék.

Hornyolt cserép és géptégla kitünő minőségü kapható özv. Tory Györgyné téglagyárában Czelldömölkön.

Kunoss Endre.

(1811—1844.

Akárhány vasvármegyei ember még nevéről sem ismeri Kunoss Endrét; pedig ő a maga idejében az egész országban ünnepelt költő volt. A mult április 9-én volt 101 éve, hogy Kunoss Endre ügyvéd és költő, Kunoss János és Illés Erzsébet szegény földmivelő szülők fia, Egyházashetyén, a czelldömölki járásban született. Tehát földije a lánglelkü Berzsenyi Dánielnek, aki szintén ott született 1776-ban.

Már ifju korában kiváló tehetséget tanusitott a költészet terén; bölcsészeti és jogi tanulmányait kitünő sikerrel végezte s joggyakorlatra Hrabovszky Sámuel vasmegyei tiszti alügyészhez ment. Letette az ügyvédi vizsgát, mire hosszabb utazást tett Németországban; ez alkalommal ismerkedett meg Vajda Péterrel, kinek a természetért rajongó lelke reá nagy hatással volt. Pesten telepedett meg, hol Ney Ferenccel, Stancsiccsal és Kovacsóczy Miháylyal a legbensőbb barátságban élt. Irói pályáját 1836-ban a *Jelenkor*-nál kezdte meg, 1837. októberig e lapnak segédszerkesztője és szorgalmas munkatársa volt; majd a *Világ* tárcairója lett. Beteges volt és rossz anyagi körülmények közt élt. Nevelődött Zichy Ödön gróf Edmund és Ágoston fiai mellett Szentmihályon (Veszprémvármegyében), majd a Batthyány gróf családjánál. Ezalatt sok verset irt a lapokba, melyek az Athenaeum korának jelesebb ifjukori lyrikusai (lantos költői) közé emelték; legismeretesebbek: *Képeddel alszom el* . . . és *Kilárom reszkető karom* . . . kezdetüek.

Dalainak forrása Horváth Nina iránt érzett szerelme volt, kivel Szentmihályon tartózkodása alatt ismerkedett meg és különösen Pozsonyban időzése alatt, hol 1843. május-hó 14-től mint a távollevő Batthyány Zsigmond és Zichy György grófok képviselője volt jelen, sürün levelezett. 1842-ben Zichy Domonkos gróf veszprémmegyei püspök rácalmási birtokának 14-ed részét ajándékozta neki. Vas és Fehérvármegyék táblabirája s 1836-ban kir. táblai hites jegyző volt. E mellett még mindig tanitott a Batthyány háznál. Pozsonyban tartózkodása alatt a Hirnök segédszerkesztője és országgyülési tudósitójaként szerepelt. A megfeszitett munka végkép aláásta egészségét. 1844. május 22-én roncsolt egészsége helyreállitása végett Zichy Ödön gróf meghivására Fehérvármegyébe, Káloz községbe utazott, hol junius 22-én sorvadásban meghalt. Barátja Ney Ferenc emlékezett meg róla az Életképek-ben. Közadakozásból kálozi sirján 1846-ban piramis alaku emlékoszlopot állitottak föl, melyet Zichy Jenő gróf 1877-ben vasráccsal kerittetett körül.

Költeményei, beszélyei és cikkei sürün jelentek meg az akkori lapokban. Nevezetesebb munkái: 1. *Alapvonalok* a honi nevelés körül. 2. *Szófüzér* vagyis a tudomány, művészet, társalkodás és költészet ujonnan alkotott, fölélesztett vagy idomitott szavainak jegyzéke. (Több kiadást ért.) 3. *Gyalulat*, vagyis magyarositott jegyzéke azon idegen szavaknak, melyek különféle nyelvekből kölcsönöztetvén, a magyar beszédben és irásban korcsositva vagy eredetikép használtatnak. (Német cimen is megjelent Fremdwörterbuch der ungarischen Sprache.) 4. *Honi törvénytudomány*. 5. *Dalfüzér*. (78 lyrai költemény). 6. *Dajkakönyv* (2 kötet). 7. *Kunoss versei*. 8. *A selymészet kézi könyve*. Szerkesztette és kiadta a *Természet* cimü szaklapot a Lombok cimü melléklappal. *Részvét Gyöngyei* cimü albumot az (1838.) árviz által károsult pestrármegyei adózó nép javára saját költségén kiadta. Kéziratban a budapesti Nemzeti Szinház könyvtárában: *Istenitélet* eredeti szomorujáték *Bajzolatok*. *Levelei* Horváth Istvánhoz, Matics Imréhez stb. (Bővebben lásd Szinnyei József »Magyar Irók Élete és Munkái VII. k. 494. l.)

HIREK.

Eucharisticus Congressus Czelldömölkön. Mult számunkban emlitettük, hogy a szombathelyi egyházm. területén működő eucharisticus társaság a folyó évi congressusát Czelldömölkön tartja. Mult csütörtökön meg is történt. Már előtte való napon több pap jött, másnap a korai vonatokkal pedig csapatosan. Pont 8 órakor jött Mikes János gróf megyéspüspök autóján Répczeszentgyörgyről s egyenesen a nagy tömegben összeverődött nép között az apatsági rendházba ment, hol már várta az összegyült papság. Par percnyi pihenés után harangzugás között, kisérve a sok paptól és hivektől, a templomba vonult, hol nyomban megkezdte ünnepi miséjét fényes segédlettel. Utána dr. Boda János püspöki irodaigazgató igazán szép szónoklatban ismertette az eucharisticus congressus jelentőségét. A szónoklat után ismét visszament a püspök kiséretével együtt az apátsági rendházba, hol elvégezvén reggelijét, a templom kincstártermébe ment át, hol a papság már várta. Itt délután 1 óráig dogmatikai dolgokról tanácskoztak, melyeket dr. Strommer Viktorin pannonhalmi főiskolai tanár, dr. Lukcsics József egyetemi tanár, gróf Mikes János megyéspüspök és dr. Boda János irodaigazgató adtak elő. Egy órakor a Griffben bankett volt a megjelent papság részére, hol a főpapok is részt vettek. Délután 3 órakor volt az ünnepélyes litánia, melyet a megyéspüspök végzett fényes segédlettel; ugyancsak ő vezette az utána következő, igazán fényes körmenetet is, melyen a papságon kivül igen nagy számban vett részt a hivek serege is, és amelyre Papáról Krisztián Jenő plébános vezetésével 600 Maria-leány is eljött délutánkülön vonaton. Ilyen impozáns körmenet talán még sohasem volt Czelldömölkön. A körmenet végeztével néhány perc multva autóra ült a megyéspüspök és szivélyes buczuzás után Répczeszentgyörgyre hajtatott, hogy másnap Vámoscsaládon végezze a bérmálást. A papság pedig az esti vonatokkal utazott el, mi meg egy szép ünnepély tanuságával gazdagabbak lettünk.

Hymen. Zámbó Sándor a sárvári I. takarékpénztár könyvelője, tartalékos honvédhadnagy eljegyezte Bódy István dukai földbirtokos szeretetre méltó kedves leányát: Gizellát.

Népszövetségi gyülés. A czelldömölki kath. népszövetségi csoport pünkösdhétfőn délelőtt ½ 11órakor a templomtéren közgyülést tart. Ez alkalommal Budapestről Huszár Károly országy. képviselő és dr. Vass József, a szt. Imre-collégium igazgatója is beszélni fog. A hatóság részéről dr. Krenner István tb. szolgabiró küldetett ki.

A Vasutas-szövetség czelldömölki kerülete folyó hó 27-én, Pünkösd másodnapján délután 3 órakor tartja meg rendes negyedévi választmányi gyülését a Magyar Királyszállóban levő »Otthon« helyiségében. A gyülés után tekeversennyel egybekötött kertmegnyitási mulatságot rendez a vezetőség Sárközy zenekarának közreműködésével. Belépődij nincs. Ugy a vasutas kartársakat, mint a városi közönséget ez uton hivja meg e családias jellegü mulatságra a rendezőség s biztositja a megjelenteket arról, hogy mindent elkövet kedves vendégeinek s a mulatság sikerének érdekében. Hogy jó ételekről, italokról gondoskodva leend, arra a Magyar Király kitünő konyhája, jóhirü pincéje elég kézesség. A tekeverseny nyereménytárgyai: 1. Egy kitünő, értékes ezüst óra. 2. Egy szép elő barány. 3. Egy üveg finom pezsgő. 4. Két üveg sághegyi bor. 5. Egy doboz jó szivar. Harom dobás ára 20 fillér. A tekeverseny mar az ünnep első napján f. hó 26-án délután 2 órakor kezdődik, hogy a tulajdonképeni mulatság kezdetére befejezhető is legyen.

Uj hitfelekezet Jánosházán. A zsidóság vezetői folyton azon fáradoznak, hogy a neolog és orthodox hitfelekezetet egyesitsék s végre a zsidó vallás is a rendezett vallások sorába felvehető lenne. Jánosházán az orthodoxok közt duló harc és egyenetlenség néhány tagot arra ösztönöz, hogy szakitson velük és egy neolog hitfelekezetet alakitson. — Mint halljuk, már folynak az előkészitő munkálatok.

A magyar állami tisztviselők május 19-én negyedszer gyültek össze kongresszusra, hogy jogos érdekeikről, teljesitést sürgető kivánalmaikról tanácskozzanak. Legnevezetesebb momentoma a kongresszusnak az volt, hogy Papp Elek államtitkár nyilatkozata szerint a családi pótlék és a nyugdijtörvény reviziója megvalosittatik s még azon tul a napidijak kérdésének rendezése is tervbe van véve. Tudvalevőleg Teleszky János pénzügyminiszter már a Ház elé terjesztette a családi pótlékról szóló törvényjavaslatot, sok ezernek — a magyar értelmiség legjobbjainak, a magyar haza leghivebb, legmunkásabb, legcsöndesebb fiainak jóléte várható ez uj törvények megalkotásától.

Egészségügyi vizsgálat. Somogyi Aladár szolgabiró és dr. Király János járásorvos hétfőn és kedden a mészárosoknál és hentesknél, valamint a vendéglőkben vizsgálatot tartottak.

Griff-szálloda kerthelyiségének megnyitása — amely a mai délutánra volt hirdetve — a bekövetkezett kellemetlen hüvös időjárás miatt jövő vasárnap, junius hó 2-án tartatik meg.

Gyermek a kocsi alatt. Horváth József kemenesszentpéteri gazda József nevü 12 éves fia f. hó 22-én délben egy szalmásszekér tetejéről oly szerencsétlenül bukott le, hogy jobb lába a kerekek alá került. A kerekek a fiu lábát bokán felül borzalmasan összeroncsolták. A sulyosan sérült fiut Celldömölkre szállitották, ahol a lábát amputálni fogják.

Szombathely fiuinternátusa. Már elkészült a jövő tanévre szóló tájékoztató felhivás, melyben röviden össze van foglalva az intézet célja, berendezése, felügyelete, ellátása stb. Tessék mutatványpéldányt kérni (Szily János-uta 24.)

Helyreigazitás. A kisköcski jegyzőválasztás eredményet annyiban közöltük tévesen lapunk mult heti számában, hogy Andalits Lajost egyhangulag megválasztott jegyzőként neveztük meg, holott csupán egy szótöbbséggel győzött.

Lopják a lucernát. Sokan panaszkodnak, hogy ismeretlen tettesek őrizetlen időben dézsmálják a lábon álló lucernát. A kárvallottak bár bosszusak most még az ilyetén való megrövidités felett, de annál nagyobb elégtételadás lesz számukra a tolvajok elfogatása és bünhődése. Mert, hogy ez előbb-utóbb be fog következni, annyi bizonyos.

Villamos kut-tisztitás. A városi képviselőtestület elhatározta egy villamos erőre berendezett gépnek a beszerzését, melynek segélyével a kutak kiszivattyuzása és a pöcegödrök kitisztitása lehetővé tétetnék. Lóránth Gyula városi főjegyző a gép beszerzésére nézve már meg is kapta a felhatalmazást.

Vers egy jegyzőről. A héten egy, nem kevesebb mint huszonkét strófás verset kaptunk lapunk egyik olvasójától, melyben az illető ama kesérveket zengi el, miket egy járásunkbeli körjegyző keltett szivében. Küldte pedig a verset annak okából, hogy adjuk közre, mi pedig nem közöljük annak okából, mert ő, a mi hüséges olvasónk elfeledte a nevét a vers alá irni, másrészt pedig mert igen primitiv alkotás ahhoz, hogy nyomdafestéket lásson.

Gondnokság alá helyezés. A szombathelyi kir. törvényszék Hollósi István czelldömölki lakóst elmebetegsége miatt gondnokság alá helyezte.

A tavas-barlang megtekintése. Mult heti számunkban közölt egyik cikkben proponáltuk a tapolcai tavasbarlang tömegesen való megtekintését. Örömmel tapasztaljuk, hogy cikkünkre többen reagáltak és előjegyzésre való vétel céljából szerkesztőségünkben ugy helyből, mint a környékről sokan jelentkeztek. Célunk a kellemes és szép látványt nyujtó kirándulást olcsóvá tenni, amit el is érünk a tömegesités által, mert a barlang megtekintésének dija 2 korona helyett 50 fillér lesz személyenként, az étkezés hasonlóan nagy árkedvezménnyel jár. A kirándulást junius 16-ára terveztük, amidőn is tudniillik az uj és drágább vasuti díjszabás még nem lépett életbe.

Jótékonycélu zeneestély. A helybeli ág. h. ev. nőegylet jövő hó 9-én a Griff-szálló nagytermében jótékonycélu zeneestélyt rendez. A rendezőség most fáradozik a műsor összeállitásán s igy ez lapunk jövő számában mi is hozni fogjuk. A nagy előkészületekből itélve az estély fényesnek igérkezik.

Mi lesz már az utcák kövezésével? Az egész város kiaszfaltozásának előmunkálatai és a munkálatokra forditott idő együttvéve sem tartott addig, mint amióta vajudik a Rákóczi- és Árpád-utcák rendezése. Immár több mint egy hónapja annak, hogy a versenytárgyalás határnapja lejárt és még most is csak annyit tudunk, mint amennyit annakelőtte. Ugylátszik, hogy ez a kérdés jó altató szer.

Felvétel a pápai ref. leánynevelő-intézetbe. A pápai ref. leánynevelő-intezet (polgári leányiskola és tanitonőképző) internátusába junius hó 25-ig kell felvételért folyamodni. Az internátusi ellátás teljes dij 600 K, félkedvezményes dij 500 K, egész kedvezményes dij 450 K. Félkedvezményes helyre szegénysorsu protestáns növendékek, egész kedvezményesre a dunantuli egyházkerületbeli lelkész- és tanitó-leányok vétetnek fel. Jeles előmenetelü tanulók tandijelengedésben és különböző ösztön-, illetve jutalomdijakban részesülhetnek. Első alkalommal történő jelentkezésnél a felvételi kérvényhez csatolandók: 1. születési-, 2. ujraoltási, 3. polgári iskolai felvételért folyamodóknál négy elemi, tanitónőképzőbe folyamodóknál négy polgári vagy felsőbb leányiskolai osztály elvégzését igazoló bizonyitvány, 4. tanitónőképzőbe pályázóknál ezen kivül a lelki és testi épséget igazoló bizonyitvány. A kérvények a nt. és tek. főiskolai igazgatótanácshoz intézendők s az intézet igazgatóságához Pápára küldendők.

Városok és falvak érdekei. A városok évenkint kongresszusokat tartanak és kétségenkivül már eddig is sok sikert ért el. A kormány a városok érdekeit fölkarolta és támogatásával, anyagi segitésnyujtásával a városok mindenesetre sok üdvös célt tudtak elérni. Hol maradnak e mellett a falvak? Érdekesen nyilatkozik most a *Gazdaszövetség* cimü lap legutóbb megjelent száma, mely a következőket irja: Nem lehet kifogásunk az ellen, ha a városok a városi érdekekért sikra szállanak, de mivel nyilvánvaló, hogy törekvésük utján akarva-nemakarva szembehelyezkednek részben a falusi földmivelő-osztály érdekeivel, a falusi nép, a falvak vezrei is hozzá fognak látni a szervezkedéshez s fölveszik a harcot a falusi nép érdekeiért, elsősorban ott, a hol a veszedelem fenyegeti őket, a mezőgazdaság védelmére. Ebből élnek a falusi nép milliói, ezt nem engedik földozni. A falvak megtalálták országos érdekképviseletüket a Magyar Gazdaszövetségben, melyhez máris sokan csatlakoztak s rövidesen meg fogják adni a választ az uj városi politika hangadóinak azon a hatalmas gyülésen, melyet a Magyar Gazdaszövetség junius 19-én Siófokon rendez, a melyre máris több száz község jelentette be részvételét. Kijönnek oda a falvak országgyülési képviselői is, a kik ott a helyszinén mondják ki a pártokat elválasztó korlátok ledöntését minden olyan kérdésben, mely a falusi élet s az elhanyagolt községek fejlesztésére irányul. Ezzel megindul a falvak tömörülése, szervezkedő mozgalma a Gazdaszövetség lobogója alatt, mely elég erővel rendelkezik majd, hogy diadalra is vigye a falvak ügyét.

A Magyar Gazdaszövetség, mint lapunk más helyén már érintettük, junius 19-én Siófokon Darányi Ignác volt földmivelésügyi miniszter elnöklésével gazdagyülést tart, mely egyre hatalmasabb arányunak mutatkozik. Az ország összes gazdái, földmivelői szervezkednek s a legtávolabbi falvak is elküldik követeiket a siófoki nagygyülésre, mely előreláthatóan gazdasági politikai hatásaiban is fölül fogja mulni az összes eddigi gazdagyüléseket. A helyi előkészületeket a Balatoni Szövetség részéről Batthyány Lajos gróf valóságos belső titkos tanácsos, Óváry Ferenc orszgy. képviselő és Cséplő Ernő titkár, továbbá a veszprémmegyei gazdasági egyesület és a tapolcai gazdakör küldöttei végzik. A tömeges jelentkezéseken kivül már több főpap és főispán levele is beérkezett, amelyben részvételüket bejelentik. A Szövetség már kiküldte a meghivókat s aki arra igényt tart, az a Szövetség titkáránál jelentkezzék.

A polgári iskola reformja. A mezőgazdasági irányzatu polgári iskolák szervezése tárgyában a napokban felterjesztés ment a közoktatásügyi miniszterhez a reformmozgalom felkarolása érdekében. A felterjesztés szerint mintegy 30—40 ezerre becsülhető azoknak a kis és középbirtokosoknak száma, akiknek gazdasági és társadalmi szükségleteikhez igazoló iskolák ma egyáltalan nem állanak rendelkezésre. Ennek a hiánynak pótlására nem annyira a különleges mezőgazdasági iskolák alkalmasak, mint inkább olyan középiskolák, amelyek az általános müveltségi és a szakismereteket egyidejüleg tanitván, e kettőt a kivánatos szisztematikus kapcsolatba tudják hozni s ennélfogva rövidebb idő alatt kevesebb iskoláztatási költséggel, aránylag a legjobb munkát végezhetik arra a célra, hogy a gazdasági és társadalmi életnek egyaránt hasznos polgárokat neveljenek. Amidőn tehát az a tapasztalat, hogy a polgári iskolák mai szervezetükben a polgári társadalom müveltségi igényeit nem elégitik ki, másfelől pedig látható egy igen széles rétegü polgári osztály, amely a szülők életeihez igazodó középiskolákkal egyáltalán nem rendelkezik, akkor önként kinálkozik az a megoldás, hogy a polgáriskolákat ennek az iskolahiányban szenvedő társadalmi osztálynak a céljaira tegyék alkalmassá: a felterjesztés arra kéri a minisztert, hogy nagyobb mezőgazdasági jellegü községekben, illetve városokban, egyelőre kisérletképpen olyan polgári iskolákat létesitsen a közoktatásügyi kormány, amelyek a mezőgazdasági ismeretek elméleti és gyakorlati tanitására is kellő gondot forditanak. Hasonló igényeik természetesen egyéb termelőosztályoknak is vannak s ahol ezek vannak többségben ott — a fölterjesztés szerint — a polgári iskolák átszervezésénél az ipari vagy kereskedelmi jelleg fog kidomborodni. (N. I.)

Tolvaj cselédleány. Koczor Kálmán borgátai tanitó a káldi postahivatalhoz cimére erkező csomagért elküldte Horváth Anna nevü cselédjét. A cselédleány utközben a csomagot felbontotta s abból egy 10 kor. értékü aranygyürüt ellopott. A tanitó panaszára a csendőrség a tolvaj cselédleányt feljelentette a szombathelyi kir. ügyészséghez.

A vasuti mellékilletékek fölemelése félhivatalos hiradás szerint elhatározott dolog. Ez az emelés a legtöbb illeteknél 100 százalékot tenne ki s minthogy az főleg a kereskedést, de iparunkat és mezőgazdaságunkat is fogja sujtani, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elhatározta, hogy a vasutaknak a forgalmat drágitó dijemelése ellen állást foglal. E célból értekezletet tartanak, melyre a kamara a többi gazdasági érdekképviseletet is meghivta.

Az országos ügyvédszövetség folyó évi rendes közgyülése Budapesten junius 29 és 30-án fog megtartatni.

A Budapest pünkösdi száma vaskos, igen változatos és mindenképen érdekes. Számos cikket és sok illusztrációt és fényképfelvételt közöl. A vezető cikkét Kossuth Ferenc irta. Minden tőzsdében a rendes áron kapható. Az ujonnan belépő előfizetőknek is ingyen küldi meg a kiadóhivatal »Magyarország Nagyasszonyai« cimü diszalbumot.

Patkányok miatt elsülyedt hajó. Szokatlan körülmények között sülyedt el a Smorre nevü norvég gőzös, amely trágyarakománnyal indult Krisztiániából Stetinbe. Utközben a kormányos el akarta pusztitani a nagyon elszaporodott patkányokat. A hajó fenekére ereszkedett le és máglyát gyujtott, hogy füsttel megölje az undok patkányhadat. A trágyából kiáramlott gázok felrobbantak és a hajó lángbaborult. A hajó néhány perc alatt elsülyedt. A legénység közül öt kivételével valamennyien a tengerbe vesztek, köztük a kapitány is.

A szőlő állapota. A kerületi szőlészeti és borászati fölügyelőknek a földmivelésügyi miniszteriumhoz terjesztett jelentéseik szerint a szőlő fejlődése a május hónapban beállott meleg időjárás következtében erősen megindult. A mellékhajtások is szépen fakadnak. A jégverés sokfelé érzékeny kárt okozott és többfelé, különösen homokszőlőkben erősen rajzik a szőlőmoly, peronoszpóra ellenben még nem mutatkozik. Általában az idei állapot szerint gyönge középtermés várható. Borkészlet alig van, minek következtében a bor ára drágul.

Országos jegyzőszövetség. Nyitráról jelentik: A nyitramegyei községi és körjegyzők egyesülete e hó 20-án Pöstyénben rendkivüli közgyülést tartott, amelyen nagy szótöbbséggel elfogadták Lellei János pöstyéni jegyző inditványát, amelyet az országos jegyzőkongresszus elé fognak terjeszteni. Az inditvány javasolja, hogy a mostani országos érdekképviselet helyébe országos jegyzőszövetség állittassék, amelynek élére egy országos hirü politikus választandó meg. A szövetség az eddigi érdekképviseletnél sokkal bővebb hatáskörrel és jelentőséggel van kontemplálva. A községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők junius 4-én Budapesten a városligeti iparcsarnokban d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 6 óráig tartják meg nagygyülésüket.

Életmentő kutya. Székesfehérvár mellett egy kis községben, Folker István 10 éves fiu több pajtásával egy rozoga csónakba ült és a Dunán eveztek. A kis Folker a csónak orrára állott és ott himbálózott, mig egyszerre egyensulyát veszitve, a vizbe zuhant. Az ár tovaragadta a fiut, aki már végleg elmerült a vizben, amikor a többi fiu kiáltására és jajveszékelésére figyelmes lett Somaros István halásznak a Duna partján sütkérező kutyája. Mikor a kutya észrevette a folyó közepén fuldokló fiut, hirtelen a gyermekhez uszott és ruhájánál fogva a parthoz vonszolta. Lapunk egy barátja irja, hogy a kis Folkert az életmentő kutya gazdája magához téritette.

Lesz-e gyümölcs ez idén? A kedvezőtlen időjárás sok vérmes reményt tett tönkre. A fagyok, s viharok lesorvasztották a gyümölcsfák virágdiszét. Legalább is megtizedelték. Nagy gondot okoz ez a gazdasszonyoknak! Mert ha kevés a gyümölcs, kétségkivül drága is. Már pedig drága gyümölcsből kevés befőtt kerül teljire! Ezért okos az olyan asszony, aki a *„Háztartás“*-ra hallgat. Kürthy Emilnének ez a népszerü háztartási lapja, jó eleve figyelmezteti olvasóit, hogy a gyümölcsgazdag évben lássák el magukat befőttes készletükkel, hogy ha »sovány esztendők« jönnek ne maradjon üresen az éléskamrájuk. Mert hát a »Háztartás« befőzési receptjei olyan megbizhatók, hogy aki azok utasitásait követi, évekig eltarthatja marmeládjait, cukorban, gőzben, ecetben eltett gyümölcseit, a nélkül, hogy azok megromlanának. A »Háztartás« kiadóhivatala (Budapest, VI., Eötvös utca 36.) kivánatra készséggel küld, mutatványszámokat.

Hosszucsövü fegyver a csőszöknek. Sopron vármegye köztörvényhatóságának közgyülése egyhangulag elhatározta, hogy föliratot intéz a miniszterhez oly értelemben, hogy a főszolgabirák konkrét esetekben a mezőőröknek és szőlőcsőszöknek megengedhessék a hosszucsövü fegyver használatát.

Egy modern Páris. Az ókorban Páris az almát három istennő közül Vénusznak itélte oda, szépségdij gyanánt. Változtak az idők! A mai Párisokat nem elégiti ki a szépség csupán, a mikor háztüznézőbe mennek. Egy házasodni készülő józsefvárosi fiatal emberről beszélik a következő jellemü történetkét: Három leányt ajánlott neki egy tantikája. A fiatal ember sorra látogatott mind a háromhoz. Az első vénuszi szépségével csakugyan majdnem meghóditotta, de már az első jouron feltünt a nagy kacérsága is. »Hohó — szólt magához az ifju — vigyázz, nehogy szarvaid nőjjenek!« Elment a második kisasszonyhoz, aki szintén csinos volt, s amellett dusgazdag. Ez mindenesetre nagyon jó ajánlat

lás. Csakhogy ott viszont arról győződött meg, hogy a százezrekkel együtt papucsot is szerezne be. Ez se volt inyére. Marad a harmadik: Egyszerűen, de izléssel berendezett lakásban fogadtak, kedvesen derült, családias körben. A vendég olyan jól érezte magát az uj ismerősök között, hogy kevés négatás után vacsorára is ott maradt. Csupa jóizű, pompás fogás került az asztalra. A mama egyre kínálta: »Egyék ebből . . . Manci cainálta.« Mindent Manci sütött, mindent ő főzött. »De hát tünder ujjai vannak, — fakadt ki végül a csodálkozás a fiatal emberből, — hogy ennyit tud!« Manci nagyot nevetett: »Dehogy is vannak tündér ujjaim! Az én kedves *„Háztartásom“*-ban találom ezeket a kitünő recepteket és még számtalan más hasznos tudnivalót. Azután elmondta, hogy a »*Háztartás*“, Kürthy Emilné közismert, népszerű közlönye, milyen házias, szorgalmas, takarékos gazdaasszonyt nevelt belőle. Ha van nővére — fejezte be — járassa neki. Nem drága. Negyedévre mindössze 3 korona, a kiadóhivatal (Budapest, VI., Eötvös utca 36.) szivesen küld megtekintésre mutatványszámokat. A fiatalember Mancinak itélte oda az almát, mert feleségnek oly leány való, aki nem hiu, nem fukar, nem zsarnok, s a ki örömet a férje dédelgetésében találja. Meglehet, hogy ez önző felfogás, de ilyenek a mai Párisok.

Pünkösdben.

Jövel Szentlélek! szállj le a királyra
Ihless meg benne elmét és szivet.
Fején ragyogjon ősi koronája,
Mely fényt arcára és népére vet.
Legyen igazság és törvény hű őre,
Kezén erő, szivében kegyelem,
Jelenre bölcs és kiható jövőre,
S áldás kisérje ott fönn s ide lenn!

Jövel Szentlélek! szállj oda a népre,
Kunyhóban, palotában egyaránt;
Erősödjék meg ingadozó térde,
S emelje ujra föl csüggedő karát.
S ha szenvedési és sebláza multán
Fejét hüszkén magasra emelé:
Hevüljön ismét önérzetre multján
S tekintsen vissza a jövő felé!

Jövel Szentlélek! szállj le a hazára,
Bőséget ötös szét völgyön és hegyen,
Hol, merre hasog Duna, Tisza árja,
Áldás, szerencse, béke s üdv legyen
S mely szent földként annyi szabad éven
Vésztől, vihartól hűn oltalmazzál
Minden fiának lángoló szivében
Ez ima zengjen: éljen a haza!

Szász Károly.

Szerkesztői üzenetek.

Ponyvairodalom. Hogy Amerika Egyesült államai mily kiváló gondot forditanak az ifjuság nevelésére, azt többek közt New-York állam dicséretes igyekezete is bizonyitja, mely törvényt hozott az indus mesék ellen. Ugyanis e mesék Cooper irodalmi becsü művei után az amerikai ponyvairodalom mezejéne az utóbbi időben mint gombák termettek és olyannyira megmételyezték más az ifjuság fantáziáját, hogy minduntalan a legképtelenebb kalandokra csábitják őket. Nekünk is van ponyvairodalmunk, a mely eleg kárt tesz ugy az ifjuság, mint az öregebbek lelkületében, de azért édes-keveset törődnek vele.

Vidéki olvasókor. John Murray, a hires angol tudós számitása szerint az Atlanti-óceán legnagyobb mélysége 27000 láb, a Csendes óceáné 18582, a Déli tengere 25000, és az északi jeges óceáné 9000 láb. A természettudósok eddig még nem tudtak megállapitani, hogy a viz nyomása mekkora súlyu a tenger különböző mélységeiben. A tenger hőmérsékletét már megpróbáltak ugyan merni, de addig sohasem jutottak, hogy a tenger fenekének hőmérsékletét megmérhették volna, mert a vizbe eresztett, rendesen vastag üvegcsőbe zárt hőmérőt, még mielőtt a tenger fenekét érte volna, az óriás viznyomás szétzuzta. Azt mondja Murray, hogy nincs a világon olyan emberkészitette tárgy, amely a tenger mélyére bocsátva, a fölismerhetetlenségig össze ne lapulna. A tenger viznyomása a legerősebb acélhajót is csak ugy összezuzná, mint a papirskatulyát. A hajóroncs is csak addig sülyed, mig súlya megegyezik a viznyomással. És csodálatos, hogy ilyen óriás viznyomás mellett a tenger mélyén élőlény mégis van. Háromszáz láb mélységig megél a növény is, azontul azonban csak a millió és millió csodálatosabbnal csodálatosabb alkotásu tengeri állat él meg. És ezek az állatok egymást falják. A nagy a kisebbet, az erős a gyöngét. S ami igazán bámulatos: az óceanok legmélyebb részein tanyázó tengeri szörnyek fején fényszórófajta villamos fény is van.

Tanulók. Szerezzenek maguknak jó térképeket. A hires csuzimai tengeri csata 1905. május 26 án volt. A japánok annak idején kiemelték a Port-Arthurnál elsüllyedt összes orosz hajókat és ma 17 orosz hajó visel japán nevet és hordja büszkén a krizantémumos lobogót. Ezeket a hajókat a japánok hét év alatt átépitették. Igenis, a japánok folyton dolgoznak, emelik kulturájukat, művelődnek, erősödnek, gazdagodnak . . . mi pedig politizalunk és nem egy honffy évekig duzzog arra, aki más párthoz tartozott. Japánország ma összesen 157 hadihajó ura.

AZ ÖREGÉM

is mindig azt mondta, hogy szeplők eltüzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megóvására nincs jobb szappan, mint a világhirü »Steckenpferd« liliom-tejszappan. Védjegye »Steckenpferd« készíti Bergmann et Co. ceg Tetschen a/E. Kapható minden gyógyszertár, drogueria, illatszer és minden e szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. Hasonlóképen csodálatosan beválik a Bergmann-féle »Manera« liliomtejkrém fehér és finom női kezek megóvására, ennek tubusa 70 fil., mindenütt kapható.

Szobafestéseket,

cim és templomfestéseket, mázolásokat, ugyszintén a szobafestői szakba vágó munkákat

jutányos áron

a legnagyobb megelégedésre készitem.

Horváth Lajos

szoba, cimfestő és mázoló

Czelldömölk, Kis-utca 2. sz.

(Szőlő-vendéglő mellett.)

6000 ajándék óra

Reklám céljából fentjelzett mennyiségü órát ajándékozunk e lap olvasóinak.

Csakis a legelegánsabb — kivánat szerint — uri vagy női alaku »Noblesse« preciziós órák kerülnek szétküldésre. Irjon **azonnal** amig a készlet tart: **Hans Schmitz, arany és ékszeráruházának Wien, VI., Linieng asse 60.**

Faeladás.

A sümegi vasuti állomásra állitva, bármely mennyiségben I. oszt. bükk hasáb és dorongfa kapható.

Megkeresések **Havas Béla dr.**-hoz Sümegre intézendők.

A mesterdalnok . . .

Cipőm szép és tökéletes
Benne járni élvezetes
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

PALMA

kaucsuk sarok . . .

A NIKOTIN MÉREG!

A dohány drága!

Egészségét óvja!

Több száz koronát takarit meg, ha mérsékli dohányzását vagy ha leszokik róla.

Egy Havanna pastilla

órákra megszünteti a dohányzási ingert.

Egy hétre való doboz ára 40 fillér.

Törv. védve. Törv. védve.

Kapható mindenütt!

Viszontelárusitóknak árkedvezmény.

Vezérképviselet:

Caviar bonbon és Havanna pastillák vezérképviselete és lerakata

Budapest, VII. Aréna-ut 19. II. em. 7.

Telefon 102—36.

SAJÁT ÉRDEKE,

hogy lehetőleg összpontosítsa szükséglete inek hasznosságát egy céghez, mely ezeket véd érdekeit legjobban.

ELŐNYEI:

1. Nem kell ismeretlen céghez fordulnia.
2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségei.
3. Állandó összekötteteknél pontos és reális kiszolgálást biztosít magának
4. Állandó összekötetése mindig vigyázni fog ott vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak smart, elsőrendű céget tisztelhessen meg bizalmával.

Aufrecht és Goltschmied utóda

Elek és Társa r.-t.

Budapest, IV. Károly-körut 10. szám.

Kaphatók kényelmes havi befizetésre, állandó összeköttetéssel folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei. 2. Képek 3. Böröndök és bőrtárcák 4. Férfi fehérnemuek. 5. Látcsövek. 6. Fényképkészülékek, felszerelések. 7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbert. 8. Chinaezüstáruk. 9. Csillár- és petróleumlámpák. 10. Rézb torok. 11. Szőnyegek. 12. Mindennemu hangszer

Fenti 12 osztálynk összes cikkei elsőrangu minőségüek és minden osztály cikkeiről ingyen kimeritő árjegyzékkel rendelkezünk és a kivánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük

Ervunk: Vevőkörünk megtartása, pontos kiszolgálás, méltányos árak révén.

Minden felvilágosítással szívesen szolgálunk

BUTOROK

Halók, ebédlők, uriszobák, szalonok, teljes szálloda, kávéház, vendégló és kastélyberendezések, vas- és rezbutorok, szőnyegek, függönyök, csillárok, zongorák szállittatnak bárhová

készpénzért vagy rendkivül előnyös fizetési feltételekkel.

Dissz nagy butoralbum 1 K.

Teljes berendezésnél utazó mintákkal **díjmentesen küldetik bárhová**

MODERN

Lakberendezési Vállalat

Budapest, IV. Gerlóczy-u. 7.

(Központi vasutakhoz mellett.)

Szalóky Zsigmond

kőfaragó

Czelldömölk.

Sirkőraktár: Szentháromság-tér.

: Kőfaragó-telep: Kis-utca. :

Homokkő-, márvány-, gránit- és syenit sirkőraktár.

Kataszteri földméréshez szükséges köveket raktáron tartok.

Épületmunkát és mindennemü javitasokat elfogadek és azokat jutányos áron készitem

Első pápai kád- és gőzfürdő.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **Pápai Kád- és Gőzfürdő Részvénytársaság tulajdonát képező**

kád- és gőzfürdőt

a részvénytársaságtól örök áron megvettem és azt **saját kezelesem alatt** a kor igényeinek megfelelőleg átalakitva bocsátom a nagyérdemü közönség használatára

Különös gondot fogok forditani arra, hogy a fürdő helyiségeiben tisztaság és rend legyen, hogy igy a n. é. közönség minden kényelme állandóan biztositassék. Fürdőmben állandóan kitünő **női és férfi masszirozó és tyukszemvágó** áll a n. é. közönség rendelkezésére

A fürdőidő beosztása marad, mint eddig volt: hétfőn és csütörtökön delelőtt **gőzfürdő nők részére**, a többi napokon **férfiak részére**. A kadfürdőt azonban ugy a nők, mint a férfiak minden időben használhatják.

A fürdőárak az eddigiek maradnak. **Bérletjegyek** a fürdő pénztáránál válthatók azzal az előnnyel, hogy 12 jegyért 10 jegy ára fizetendő. Használat alkalmával kérem a bérletjegyet a fürdői pénztárnál **napi jegyért átcseréltetni**.

Ezek után kérve a nagyérdemu közönség jóindulatu támogatását, vagyok tisztelettel **BALOGH GYULA**

Huscsarnok-átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség szives tudomására hozni, hogy **Steiner Józsefnél a Kossuth Lajos-utcában fennállott, az ugynevezett Krausz-féle**

huscsarnokot

folyó hó 1-vel átvettem és a saját nevem alatt tovább vezetem.

Főtörekvésem odairányul, hogy elsőrendü husokat bocsássak kimérés alá s ezáltal a mélyen tisztelt vásárló közönség igényeit teljesen kielégitsem. Előzékeny és figyelmes kiszolgálást biztositva, maradtam

teljes tisztelettel

Neumark Miklós.

Eladó ház.

A Kórház-utcaban levő **ujonnan épült ház** mely áll: 3 szoba, konyha, éléskamra, üveges veranda és a hozzá szükséges mellékhelyiségekből **szép nagy kerttel azonnal olcsón elado.**

Bővebb értesités nyerhető lapunk kiadohivatalában.

Ha „FORHIN"-nal permetez,

I-ször kevesebb a gond,
II-szor kevesebb a munka,
III szor kevesebb a munkaber!

mert a FORHIN sokszorta megjavitott BORDÓI KEVERÉK kész. állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levelre is!

Bármily harmatnál permetezhet vele! Semmi uledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett **Rezkenport és bordói port** is. Kérjen ingyen és bérmentve leirást a

FORHIN-gyártól,
Budapest, VI. Váczi-ut 93.

Ö R Ö K

igazság, hogy az erő nem tart örökké, még a boldog

ifjuság

is könnyelmüen pazarolja ezt a drága kincset, mely ha elfogyott

és

többé visszatérni nem akar, életkedvét elvesziti, de kimondhatatlan boldogság, ha visszatér az

és csodát művel

a CAVIÁR bonbon, mely egyesiti magában a természetes kaviár és tojássárgája összes ismert kiváló tulajdonságát.

Nem gyógyszer, hanem kitünő izü csemege.

Egy dobez ára 1 korona 60 fillér.
Törv. védv. Kapható mindenütt.
Viszonteiárusitóknak árkedvezmény.

Ahol még nincs, oda küld:

Caviar bonbon és Havanna pastillák vezérképviselete és lerakata
Budapest, VII. Aréna-ut 19. II em. 7.
Telefon 102—36.

Szalay Gyula temetkezési vállalata Czelldömölk, Sági-utca.

Nagy választékban raktáron tartok diszes érc és fakoporsókat, koszorukat és minden a temetkezéshez szükséges cikkeket.

Hullaszállitást s minden egyéb megbizást a legnagyobb gonddal, pontossággal végezek ugy, hogy a gyászoló családnak akár helyben, akár vidéken, miről sem kell gondoskodnia.

Temetéseket a legegyszerübbtől, a legdiszesebbekig elvállalok és azokat a kegyelet megadásával végzem. Ravatalokat felállitok; mely célra pompás diszletek állanak rendelkezésemre.

Városunk vidéke n. é. közönségenek szives jóindulatát kérve, vagyok mély tisztelettel

Szalay Gyula asztalos, Czelldömölk, Sági-utca.

Kinek drága az egészsége

és pénzét nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdekében cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer k próbálja a világhirü

OROSZLÁN MENTHOL

sósborszészt
a háziszerek királyát.

Kapható 44 filléres, 1·10 és 2·20 K eredeti üvegekben.

FŐ-ELÁRUSITÓ:

Mayer István Czelldömölk
füszer, csemege és lisztkereskedő.

Törvényesen bejegyzett védjegy.

Óvakodjuni az érdekelen utánzatoktól.

Csuz, köszvény, reuma, szaggatás, nyilalás, oldalszurás, keresztcsontfájás, derékoldal- vagy hátfájás, izom- és inbántalmak, kar- és lábgyengeség, merev végtagok és ujjak, görcsök, továbbá hülés-, megfázás- vagy léghuzamból származó bajok azonnal enyhülnek az Oroszlán Menthol Sósborszesz használata által. Ha a fájó testrész a dörzsölést nem türi, ugy borogatást alkalmazzunk.

Fogfájás, fejfájás, fejszaggatás, hajhullás, idegesség, bágyadtsag, kimerültség, általános gyengeség eseteiben kincscsel ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósborszesz.

Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza, nátha ha fellép, ugy emlékezzék az Oroszlán Menthol Sósborszeszre, mely a legkitünőbb és legelterjedtebb háziszer.

Ezer és ezer más esetekben is kitünő sikerrel lesz az Oroszlán Menthol Sósborszesz használva.

Minden egyes üveghez bő használati utasitás van mellékelve. Sok ezer hálairat tanuskodik róla, hogy az Oroszlán Menthol Sósborszesz az emberiség jótevője.

Nyomatott Dinkgreve Nándor Villányerőre berendezett könyvnyomdájában Czelldömölk